

Epäasiallinen kohtelu ja häirintä

Epäasiallinen kohtelu ja häirintä työpaikalla on yleisen hyvän tavan, työvelvollisuuksien tai lain vastaista käyttäytymistä toista kohtaan. Pahimmillaan se johtaa työntekijän terveyden vaarantumiseen. Epäasiallinen kohtelu ja häirintä ilmenevät useimmiten järjestelmällisenä ja jatkuvana, toista alistavana toimintana, tekona tai laiminlyöntinä. Työpaikalla epäasialliseen kohteluun ja häirintään voivat syyllistyä niin työntekijät kuin työnantaja sekä asiakkaat. Asiallinen käyttäytyminen työpaikalla on jokaista koskeva perustaito.

Epäasiallisen kohtelun tunnistaminen

- Epäasiallinen kohtelu voi ilmetä mm. epäasiallisena käytöksenä, työnjohtovallan ylityksenä ja laiminlyöntinä, sovittujen sääntöjen laittomana muuttamisena, terveydelle haittaa aiheuttavana häirintänä tai työsyryntänä
- Epäasiallista kohtelua voi olla mm. henkilön ominaisuuksien, luonteenpiirteiden tai yksityiselämän mustamaalaus, panettelu tai mielenterveyden kyseenalaistaminen
- Työyhteisön ulkopuolelle jättäminen
- Toistuva uhkailu ja fyysinen väkivalta
- Epäasiallinen työnjohtovallan käyttö
- Sovittujen työehtojen muuttaminen laittomin perustein
- Nöyryyttävien käskyjen antaminen

Häirintä

Työturvallisuuslaissa (738/2002) kielletään häirintä, joka aiheuttaa työntekijän terveydelle haittaa tai vaaraa. Häirintä on järjestelmällistä ja jatkuvaa kielteistä toimintaa tai käyttäytymistä. Joissakin tapauksissa jo yksittäinen teko voi olla laissa kiellettyä häirintää. Häirintää ja epäasiallista kohtelua voi esiintyä työssä usealla tavalla. Työnantaja itse tai tämän edustaja voi kohdistaa häirintää työntekijään. Työntekijä voi häiritä tai kohdella toista työntekijää tai esimiestä epäasiallisesti. Myös asiakas tai muu työyhteisön ulkopuolinen henkilö voi kohdella työntekijää epäasiallisesti. Häirintää on esimerkiksi:

- Toistuva uhkailu
- Pelottelu
- Ilkeät ja vihjailevat viestit
- Väheksyvät ja pilkkaavat puheet
- Työnteon jatkuva perusteeton arvostelu ja vaikeuttaminen
- Maineen tai aseman kyseenalaistaminen
- Työyhteisöstä eristäminen
- Seksuaalinen häirintä

Kaikki työpaikalla esiintyvä kielteinen käyttäytyminen ei ole työturvallisuuslaissa tarkoitettua terveydelle vaaraa aiheuttavaa häirintää tai muuta epäasiallista kohtelua. Esimerkiksi lievät, yksittäiset teot, kuten satunnaiset epäasialliset puheet, eivät ole sellaista. Samoin yksittäiset erimielisyydet tai satunnainen sopimaton kielenkäyttö ei ole häirintää, vaikka niistä aiheutuisikin pahaa mieltä. Häirintää ei ole:

LÄHITAPIOLA

Elämänturvayhtiö

Epäasiallinen kohtelu ja häirintä Työturvallisuus

- Työnantajan työtä ja työnjohtoa koskevat asialliset, perustellut päätökset ja ohjeet
- Työn ja työyhteisön ongelmien yhteinen käsittely
- Perusteltu puuttuminen työsuoritukseen
- Varoituksen antaminen perustellusta syystä
- Työntekijän ohjaus työkyvyn arviointiin perustellusta syystä

Työsyryntä

Työsyrynnällä tarkoitetaan sitä, että työntekijä asetetaan epäedulliseen asemaan verrattaessa toisiin vastaavassa tilanteessa oleviin työntekijöihin. Epäasiallisen teon tai kohtelun perusteena on syrjivä syy. Siihen voi syyllistyä työnantaja tai työnantajan edustaja. Työsyryntä voi liittyä esimerkiksi työpaikasta ilmoittamiseen, työhönottoon, työtehtäviin, koulutukseen pääsemiseen sekä uralla etenemiseen tai palvelussuhteen keston. Työsyrynnästä säädetään yhdenvertaisuuslaissa, laissa miesten ja naisten välisestä tasa-arvosta ja työsopimuslaissa sekä syrjinnän seurauksista säädetään rikoslaissatyönantaja tai työnantajan edustaja.

Laki velvoittaa epäasialliseen kohteluun ja häirintään puuttumisesta

Työturvallisuuslaki (738/2002) säättää, että mikäli työssä työntekijään kohdistuvaa hänen terveydelleen haittaa tai vaaraa aiheuttavaa häirintää tai muuta epäasiallista kohtelua, työnantajan on asiasta tiedon saatuaan käytettävissään olevin keinoin ryhdyttävä toimiin epäkohdan poistamiseksi. Laki velvoittaa myös työntekijää. Työntekijän on työpaikalla vältettävä sellaista muihin työntekijöihin kohdistuvaa häirintää ja muuta epäasiallista kohtelua, joka aiheuttaa heidän turvallisuudelleen tai terveydelleen haittaa tai vaaraa.

Lähteet ja lisätiedot

[Työsuojeluhallinto](#)

[Työsuojeluhallinto - Häirintäopas](#)

[Työturvallisuuskeskus](#)